

DOSSIER Vleesvee, op zoek naar groei

Dit dossier gaat over groei, een belangrijk aandachtspunt in de vleesveehouderij. Het eerste artikel gaat specifiek over de karkasgroei van afgemeste stieren. We presenteren een proef die liep op het ILVO en die de prestaties vergelijkt van dikbilkalveren die opgefokt werden met kunst-

melk op basis van mageremelkpoeder of weipoederconcentraat. Een tweede proef uitgevoerd op het ILVO onderzoekt of vaarzen die in de stal opgefokt worden beter presteren dan vaarzen op de weide met bijvoeding?

DE BESTE KARKASGROEI

Nog te weinig vleesveehouders maken gebruik van de gegevens die zij gratis ter beschikking krijgen, zoals die van het IVB. Uit deze gegevens kan iedere veehouder die met zijn cijfers bezig is, veel leren om zijn bedrijfsprestaties nog te verbeteren. – *Luc Van Dijck*

Nu al voor het derde jaar op rij nodigt rundveeconsulent Dirk Audenaert de vleesveehouders die zich abonneerden op de vleesvee-nieuwsbrief, uit om de karkasgroei van hun best groeiende stier jonger dan 24 maanden mee te delen. Met deze 'wedstrijd' wil hij de veehouders stimuleren om meer aandacht te geven aan de groei van hun dieren, meer bepaald om de gegevens te consulteren die ze op de website van het IVB (Interprofessionele Vereniging voor het Belgisch vlees)

kunnen raadplegen over de groeiprestaties van de geslachte dieren.

IVB-website

Elke veehouder kan op zijn persoonlijke pagina van de IVB-website (www.ivb-interprof.be) de slachtgegevens consulteren van de dieren die hij heeft laten slachten. De veehouder vindt daar, naast de info over beveleidsklasse en vetheidsgraad, voor alle diersoorten (stieren, koeien, vaarzen ...) het karkasgewicht en de karkasgroei per dag van

alle geslachte dieren. Zo kan je van iedere in het slachthuis geslachte stier jonger dan 24 maanden de gegevens over de karkasgroei op basis van geboortedatum en slachtdatum raadplegen. Maar de vleesveehouders consulteren veel te weinig de informatie die beschikbaar is. Waren daar in het verleden misschien nog excuses voor te vinden omdat een en ander vrij omslachtig was, dan is dat vandaag niet meer het geval. Die gegevens kunnen immers heel gemakkelijk geraadpleegd worden. Wie

over een gebruikerscode en een wachtwoord beschikt, kan de gegevens voor zijn bedrijf raadplegen. Het afhalen van de gegevens kan gratis, onbeperkt en op elk ogenblik. Er kunnen zowel individuele als samenvattende rapporten uitgefilterd worden. Bovendien worden, via een eenmalige registratie, de gegevens over de geslachte dieren ook per mail beschikbaar gesteld.

Nieuwsbrief

Boerenbondleden met specialisatie vleesvee ontvangen via de vleesvee-nieuwsbrief, tweewekelijks informatie over de verkoopprijzen van de verkochte runderen (kalveren, koeien, stieren). Vorig jaar leverden honderd vleesveehouders gegevens aan bij het 'meldpunt vleesveeprijzen'. Rundveeconsulenten Dirk Aude-naert en Raf Steegmans lijsten deze gegevens op. De verkoopprijzen van kalveren, stieren en reforme zoogkoeien zijn voor de veehouders een gegeerde bron van informatie en een leidraad bij de prijsonderhandelingen. "Elke veehouder ontvangt wel graag de nieuwsbrief met alle informatie, maar velen aarzelen toch om hun eigen verkoopgegevens door te sturen. Wij hopen voor de toekomst op een nog bredere respons om zo onze gegevens nog representatiever te maken. Daar zal iedereen wel bij varen", aldus de consulenten.

Hoeveel vlees aan de haak?

De vraag om de best groeiende stier van hun bedrijf (de beste karkasgroei) te zoeken op de website van IVB, werd uiteindelijk door 25 vleesveehouders beantwoord. De gemiddelde karkasgroei per dag wordt berekend door het warm geslacht karkasgewicht te delen door de leeftijd in dagen uitgedrukt. Het gaat dus om de kilogrammen vlees die in het slachthuis aan de haak hangen. Een kanttekening die we hierbij moeten maken, is dat de leeftijd van het dier correct moet worden ingegeven. Wanneer een kalf pas na enkele dagen geregistreerd wordt, geeft dat een vertekening van de karkasgroei omdat in dat geval die eerste dagen in het groeitraject niet meegeteld worden.

Beste groeiers

De top 15 van de best groeiende stieren vind je in tabel 1. De eerste drie plaatsen werden ingenomen door West-Vlamin-gen, toeval of niet? Om de veehouders te

belonen voor hun deelname zijn er aan deze wedstrijd ook prijzen verbonden. De eerste krijgt 300 kg krachtvoer, de tweede 200 kg krachtvoer. Het voeder wordt geschonken door Aveve. De derde krijgt een refractometer. De stier met de grootste karkasgroei per dag, namelijk 1263 gram per dag, komt van het bedrijf van Wim Nuttens uit Veurne. De gemiddelde karkasgroei van de top 25

Bedrijfseconomische informatie geeft inzicht in de rentabiliteit.

Tabel 1 Top 15 van de best groeiende geslachte dieren jonger dan 24 maanden - Bron: vleesveehouders & Interprofessionele Vereniging voor het Belgisch vlees (IVB)

Rangschikking	Warmkarkasgewicht (kg)	Karkasgroei/dag (g)	Afstamming	Eigenaar
1	500	1.263	Nodule	Wim Nuttens, Veurne
2	573	1.160	Empire x Giga du bois Remont	Geert Spincemaille, Zwevegem
3	594	1.119	Dikkenek de Maffe x Gyp	Kristof De Raedt, Ledegem
4	620	1.114	Impérial	Marleen Keersmaekers, Geel
5	549	1.109	NB	Bjorn De Meyere, Nieuwmunster
6	485	1.072	Sauveur x Vaclav	Patrick Fonteyne, Lo
7	612	1.065	Kubitus x Sauveur	Luc Engelborghs, Rutten
8	563	1.059	Nelson	Luc Van Canneyt, Wielsbeke
9	521	1.044	Impérial	Pascal De Meulemeester, Heuvelland
10	491	1.042	Sheriff x Joker	Roger Monbaliu, Jabbeke
11	499	1.031	NB	Ghislain Fonteyne, Lo
12	560	1.023	Tilanus	Roland Pruvost, Leffinge
13	539	1.017	Dynamite x Genievre	Luc Lanckriet, Kanegem
14	543	1.015	Cantona x Blak	Frans van de Vijver, Knokke
15	536	993	Kubitus	Jonas Lammens, Eine

NB = eigen stier of niet bekend of niet meegeedeeld

slachtstieren bedraagt 1,017 kg/dag. Dat is 31% beter dan de gemiddelde karkasgroei van 0,776 kg/dag voor alle geslachte stieren in de S-klasse in 2016 (gegevens IVB).

De stier op kop van de rangschikking had een warmkarkasgewicht van 500 kg en een karkasgroei van 1,263 kg per dag. Dit dier werd dus geslacht op 396 dagen, dat is een goede dertien maanden oud. Dat is abnormaal jong. Om quasi hetzelfde karkasgewicht (498 kg) te bekomen, hadden alle geslachte stieren volgens de IVB-website daar gemiddeld 21,4 maanden voor nodig. Dat is meer dan negen maanden langer! Het is geen toeval dat de beste groeier een relatief jonge stier

is. Naarmate de stieren ouder worden, stijgt de voederconversie en daalt de groei. De stieren lang aanhouden en (extreem) zwaar laten worden is in geen geval economisch te verantwoorden. Van deze top 25-dieren met de hoogste groei bedraagt het gemiddeld geslacht gewicht 551 kg. Dat is 53 kg zwaarder dan gemiddeld voor alle in 2016 geslachte stieren (498 kg, gegevens IVB). Alle 25 stieren zitten in de klasse AS2 (stier-superieur-vetheidsklasse 2). De afstamming van deze stieren is zeer divers. Daaruit mogen we besluiten dat 'het oog van de meester' bij het afmesten wel van groot belang blijft. De groei van de stier vooraan in de rangschikking bedraagt 1,77 kg levend per

dag. We benadrukken nog eens dat het hier om een dier gaat met een uitzonderlijke groei (de beste van de beste). Volgens onderstaande formule kan de karkasgroei per dag omgerekend worden naar groei per dag levend: karkasgewicht (500 kg (warm karkasgewicht) gedeeld door 0,70 (slachtrendement) = 714 kg x 1,05 (darpakket) = 750 kg bruto verminderd met 50 kg (geboortegewicht) = 700 kg. 700 kg gedeeld door 396 dagen (leeftijd) = 1,77 kg groei per dag levend). Voor alle geslachte stieren gemiddeld (warm karkasgewicht 498 kg en 776 gram groei per dag) bedraagt, bij toepassing van deze formule, de groei levend 1,09 kg per dag. Volgens de boekhoudingen is

De fokkers van de top 3 'best groeiende stier' op een rij. Van links naar rechts: Geert Spincemaille, Wim Nuttens en Kristof De Raedt.

1 kg groei per dag nodig om de kosten te dekken. Het komt er dus op aan beter te doen dan 'het gemiddelde'. Dan kan er nog iets verdiend worden.

Analyse

Toegegeven, het gaat hier over die ene uitzonderlijke beste groeier per bedrijf, maar toch is het interessant om eens te onderzoeken hoe die stier, die er qua groei bovenuit steekt, gemanaged werd. Dat er zo veel variatie is, moet iedere veehouder doen nadenken. Hij moet onderzoeken hoe het op zijn bedrijf zit met selectie en genetica. Hij moet uitzoeken waarom die ene stier zo goed gegroeid is en waarom een andere achtergebleven is. Hij moet bedrijfsblindheid vermijden en op zoek gaan naar oplossingen om het algemeen

peil van zijn bedrijf op te krikken. Deze 'wedstrijd' is slechts een uitnodiging om naar die groeicijfers te kijken. De vleesveehouders zullen overigens ook uitgenodigd worden op een bijeenkomst om ervaringen uit te wisselen en op zoek te gaan naar de 'knepen van het vak'. Eén zwaluw maakt de lente niet. We zien dat ook op de beste bedrijven stieren achterblijven in groei, terwijl de rentabiliteit van het bedrijf bepaald wordt door de gemiddelde groei. Om een volledig zicht te krijgen op de bedrijfsvoering moet ook de bedrijfseconomische boekhouding op tafel gelegd worden. Zijn er extra kosten die kunnen aangerekend worden aan de snelle groeiers? Bijvoorbeeld voor het rantsoen of voor stro? Al is dit geen eenvoudige oefening omdat in de be-

drijfseconomische boekhouding alleen de rentabiliteit per gemiddeld op het bedrijf aanwezige zoogkoe berekend wordt en niet per afgemeste stier.

Alles moet kloppen

Wat onderscheidt de beter presterende bedrijven? Het is duidelijk dat er niets mag fout gaan. Van de eerste dag van de geboorte, tijdens de melkperiode, tijdens de kalveropfok, tijdens de groeifase en tijdens de afmestfase moet alles kloppen. Problemen met diarree, griep, te weinig vers stro, luizen en schurft kunnen wegen op de groei. De karkasgroei per dag is de belangrijkste factor in het rendabel afmesten van stieren. Daar wordt beslist over winst of verlies in een sector die het al niet gemakkelijk heeft. Even interessant is het om te weten hoe de groei verdeeld is over de levensfasen van een dier. Wanneer werd de achterstand opgelopen en welke fouten zijn er daar gemaakt? Maar dat is een nog veel ingewikkeldere oefening.

Het komt erop aan zo efficiënt mogelijk te produceren. Op de goed gestructureerde bedrijven (voldoende omvang, intensief werken ...) die alles goed onder controle hebben kan er nog iets verdiend worden. Waar het op aankomt, is dat iedere vleesveehouder de groeicijfers van zijn bedrijf kent en bewaakt. Dat hij de eigen bedrijfsgegevens gaat vergelijken (van trimester tot trimester en van jaar tot jaar) en dat hij de groeicijfers vergelijkt met de gemiddelde groeicijfers. En op basis van zijn bevindingen verbeterpunten vooropstelt. ■

ACTIEPLAN VOOR DE VLEESVEEHOUDERIJ

De situatie op heel wat vleesveebedrijven wordt steeds moeilijker. Het onevenwicht tussen vraag en aanbod op de Belgische, maar ook op de Europese vleesmarkt zet druk op de prijsvorming. De rentabiliteit is laag en de vooruitzichten op korte termijn zijn weinig hoopgevend. De sectorvkgroep Vleesvee heeft een actieprogramma uitgewerkt, met een waaier van acties om de moeilijke situatie voor de vleesveehouders om te buigen. Gelet op de diversiteit in

de bedrijven en hun bedrijfsvoering, is er nood aan een divers palet van maatregelen op korte, middellange en langere termijn, die in de eerste plaats vraag en aanbod beter op elkaar moeten afstemmen. Alle info over de concrete actiepunten vind je op www.boerenbond.be > Onderwerpen > Actieplan voor de vleesveehouderij

[WWW. BOERENBOND.BE](http://www.boerenbond.be)

© LUC VAN DUICK

KALVERMELK MAKEN MET WEIPOEDER OF MAGEREMELKPOEDER?

Op het ILVO werd in de periode 2015-2016 een onderzoek uitgevoerd naar het gebruik van mageremelkpoeder en weipoederconcentraat in kalvermelk. Wat er ook in de melk zat, de dierprestaties waren met beide types kunstmelk erg gelijk. – *Karen Goossens, ILVO*

Een optimale kalveropfok start met een goede biestvoorziening. Na de biestverstrekking heeft de veehouder een aantal opties. Ofwel kunnen de kalveren zogen of men kan kiezen voor gescheiden opfok, al dan niet met verse melk of kunstmelk.

Zogen of gescheiden opfok met kunstmelk

Kunstmelk wordt interessant wanneer de melkveehouder een betere prijs krijgt voor zijn melk dan wanneer hij die gebruikt voor zijn kalveren. Daarnaast bevat kunstmelk de juiste hoeveelheid vitamines, mineralen en spoorelementen waar verse melk mogelijk tekortschiet. In tijden van lage melkprijzen kan het interessanter zijn te kiezen voor verse melk met een vitamine- en mineralen-

aanvulling. Voor een vleesveehouder is de situatie ietwat anders en wordt de keuze tussen zogen of opfok met kunstmelk

.....
Kunstmelk met weipoeder levert een significante besparing op.
.....

minder bepaald door de melkprijs maar eerder door het bedrijfstype en de bedrijfsvoering. Zogen kan interessanter zijn inzake voerkosten en arbeidsbesparing. Onderzoek heeft aangetoond dat zogende kalveren tot vier maanden sneller kunnen groeien. Deze groei is echter nogal

variabel en wordt mede bepaald door de melkproductie. Deze voorsprong wordt bovendien kleiner naarmate de kalveren ouder worden. Wanneer ingezet wordt op een zo kort mogelijke tussenkalftijd is gescheiden opfok interessanter. Kunstmelk is dan een veilig alternatief, gelijkmatiger qua samenstelling en bij goed gebruik vrij van ziektekiemen. In combinatie met kalverdrinkautomaten past het binnen de moderne bedrijfsvoering.

Mageremelkpoeder of weipoeder

Voor wie kiest voor opfok met kunstmelk is er een uitgebreid gamma van kalvermelk op de markt waartussen de veehouder de juiste keuze moet maken. De meeste kunstmelk voor kalveren bevat nog steeds zuivel of belangrijke zuivelingredienten. Tot voor 2006 gaf de Euro-

pese Unie subsidies voor de inmenging van minimum 50% mageremelkpoeder in kalvermelk. Door het wegvallen van deze subsidie worden steeds meer alternatieven ontwikkeld met weipoeder, weipoederconcentraten en zelfs plantaardige eiwitgrondstoffen. Afhankelijk van de marktsituatie kan het interessanter zijn te kiezen voor bepaalde zuivelcomponenten of te kiezen voor plantaardige alternatieven. Toch wordt voor de opfok van Belgisch witblauwe kalveren nog veelvuldig kunstmelk op basis van 50% mageremelkpoeder ingezet.

Mageremelkpoeder is het bijproduct van boterproductie, wei is het bijproduct van kaasproductie. Wei was vroeger een afvalproduct maar is nu een waardevol ingrediënt. Mageremelkpoeder bevat caseïne, wat stremt in de lebmaag en zo zorgt voor een gelijkmatige afgifte van nutriënten in de darm. Weipoeder heeft dit stremmingseffect niet, en gaat daarvoor sneller door naar de darm. Daardoor wordt er verwacht dat de kalveren

geboortegewicht en vervolgens geleidelijk aan opgedreven werd tot twee keer 3 liter per dag. Vanaf de leeftijd van elf weken werd de hoeveelheid melk afgebouwd in functie van de krachtvoeropname, om uiteindelijk te spenen bij een leeftijd van minimum dertien weken en een krachtvoeropname van gemiddeld 1,5 kg per dag.

Geen verschil

Alle kalveren werden apart gehuisvest in ingestrooide hutten zodat ze individueel worden konden opgevolgd tot week 16 waarbij hun dagelijkse melkopname, krachtvoer- en hooiopname geregistreerd werden. Ook diergezondheid en mestconsistentie werden dagelijks beoordeeld. De dieren werden om de twee weken gewogen tot een leeftijd van zestien weken om een goed beeld te krijgen van de groei. Tot de leeftijd van zestien weken werden geen verschillen gevonden tussen beide groepen voor dagelijkse groei, melk-, hooi- of krachtvoeropname (tabel 1). Ook

het spenen – waarschijnlijk omdat hun spijsverteringssysteem beter voorbereid was op het rantsoen na spenen – konden evenmin worden bevestigd. Wellicht is dit te verklaren doordat in de huidige proef de dieren gespeend werden in functie van hun krachtvoeropname en niet louter in functie van leeftijd of gewicht.

Evenwaardig en goedkoper alternatief

De dierprestaties met beide types kunstmelk waren zeer gelijk. We kunnen

Tabel 1. Resultaten van een vergelijkende proef tussen opfok met kunstmelk op basis van mageremelkpoeder of weipoederconcentraat - Bron: ILVO

	Mageremelkpoeder	Weipoederconcentraat
Startgewicht (kg)	51,9 ± 6,6	52,4 ± 5,8
Speenleeftijd (weken)	13,4 ± 1,7	13,6 ± 1,7
Eindgewicht week 16 weken (kg)	137,6 ± 13,0	138,4 ± 15,2
Dagelijkse groei 0-16 weken (kg)	0,759 ± 0,126	0,768 ± 0,125
Voederconversie	1,80 ± 0,27	1,82 ± 0,22
Kunstmelkopname tot spenen (kg melkpoeder)	48,4 ± 4,5	49,2 ± 4,2
Krachtvoeropname tot 16 weken (kg DS)	89,1 ± 19,7	90,9 ± 27,8
Hooiopname tot 16 weken (kg DS)	14,5 ± 1,9	13,9 ± 1,9

sneller en grotere hoeveelheden ruw- en krachtvoer zullen eten.

In een proef die in de periode 2015-2016 liep op het ILVO werden 60 Belgisch witblauwe kalveren (41 mannelijke en 19 vrouwelijke) gelijk verdeeld over twee groepen. De eerste groep kreeg kunstmelk op basis van 50% mageremelkpoeder (MMP, gebaseerd op Denkavit Royal 50) en de tweede groep kreeg kunstmelk op basis van weipoederconcentraat (WPC, gebaseerd op Denkavit Excellent). Belangrijk is dat beide types kunstmelk eenzelfde gehalte hebben aan verteerbaar eiwit en metaboliseerbare energie. Na verstrekking van de biest werd gestart met kunstmelk, vanaf dag 3. Er werd een schema gevolgd waarbij de starthoeveelheid bepaald werd door het

inzake diergezondheid – en dan meer specifiek inzake consistentie van de mest of het optreden van diarree – werden geen verschillen gevonden. De speenleeftijd was voor beide groepen vergelijkbaar, wat overeenstemt met het gelijke verloop van de krachtvoeropname tussen beide groepen. Na spenen werden de dieren nog gewogen op de leeftijd van 5 en 6 maanden. Ook in deze periode konden geen verschillen gevonden worden tussen beide groepen.

De hypothese dat kalveren die kunstmelk op basis van mageremelkpoeder kregen minder snel krachtvoer zouden opnemen, werd in deze proef niet bevestigd. De bevindingen uit eerder onderzoek op het ILVO, waarin dieren die kunstmelk kregen op basis van weipoeder beter groeiden na

besluiten dat, bij gelijke energie- en eiwitgehalten, kunstmelk op basis van weipoederconcentraat een evenwaardig en goedkoper alternatief kan zijn voor kunstmelk met 50% mageremelkpoeder. In de tweede helft van 2016 lagen de prijsnoteringen voor mageremelkpoeder tussen 150 en 200 euro per ton, terwijl weipoeder tussen 50 en 90 euro per ton noteerde. Dit verschil in marktprijzen van de ingrediënten heeft uiteraard een weerslag op de prijzen van de kunstmelkpoeders. Als we uitgaan van een melkpoederverbruik per kalf van om en bij 50 kg tot spenen kan bij de huidige marktprijzen een besparing van 10% in de kosten voor kunstmelkpoeder gerealiseerd worden met op weipoeder gebaseerde kunstmelkpoeders. ■

Er is een uitgebreid gamma van kalvermelk op de markt. Uit een proef op het ILVO blijkt dat kalvermelk op basis van weipoederconcentraat even goede resultaten geeft als melk op basis van mageremelkpoeder.

© ILVO

VAARZEN IN DE WEIDE OF OP STAL?

Presteren vaarzen die in de stal opgefokt worden beter dan vaarzen met weidebeloop en bijvoeding? Dat zocht men uit op het ILVO. De groei van vaarzen moet erop gericht zijn dat ze kunnen kalven op de leeftijd van 24 maanden aan een gewicht van 600 kg. – Naar: ILVO

De leeftijd bij eerste kalving van vaarzen van het Belgisch witblauw ras is een belangrijke parameter voor het rendement van de vleesveehouder. De gemiddelde leeftijd bij eerste kalving bedraagt 29,9 maanden. Dat blijkt uit een enquête van het departement Landbouw en Visserij bij 71 Vlaamse vleesveehouders. Als de vaarzen vroeger kunnen kalven, dan verbetert dit het rendement. Bijgevolg is er ook minder impact op klimaat en milieu. Het moet de doelstelling zijn om de dieren te laten kalven op een leeftijd van 24 maanden en aan een gewicht van 600 kg. Om dit scherpe doel te bereiken, moeten de vaarzen een dagelijkse groei realiseren van minstens 750 gram. Het is uit eerder onderzoek al gebleken dat deze groei alleen kan gehaald worden wanneer de vaarzen jonger dan één jaar op de weide bijgevoerd worden met energie- en eiwitrijk krachtvoeder. De beste resultaten worden behaald met een rantsoen van 3 kg krachtvoeder bestaande uit bijvoorbeeld 80% bietenpulp voor energie-aanbreng en 20% sojaschroot voor eiwitaanbreng.

Een sterke groei doet vroeg kalven.

Daarnaast blijft de vraag of vaarzen even goed presteren qua groei in de weide (met bijvoeding) als in de stal. Om hierop het antwoord te vinden deed het

ILVO een proef waarbij twee groepen van vaarzen vergeleken werden: een groep met permanente stalvoeding en een groep met weidebeloop én met optimale bijvoeding met eiwit- en energierijk krachtvoeder. In de praktijk zal het afhangen van het management van het bedrijf wat de meest voor de hand liggende aanpak is. Zo zal bijvoorbeeld een bedrijf dat beschikt over (verre) weiden die moeilijk te maaien zijn, eerder kiezen

Tabel 1 Voederinname en groei per groep en per periode - Bron: ILVO

	Weideperiode (zomer)		Stalperiode (winter)	
	Weidegroep	Stalgroep	Weidegroep	Stalgroep
Versestofopname (kg/dier/dag)	15,68	13,94	20,08	20,25
Drogestofopname (kg/dier/dag)	4,3	5,37	7,58	7,56
Ruw eiwit (g/dag)	801	744	1.133	1.111
DVE (g/dag)	526	505	602	591
OEB (g/dag)	45	-51	20	55
VEM / dag	4.706	5.445	7.414	7.971
Voederconversie	6,73	7	9,05	8,69
Startgewicht (kg)	211,1	212,6	310,5	340,8
Eindgewicht (kg)	310,5	340,8	465,3	490,6
Dagelijkse groei (kg/dag)	0,632	0,812	0,838	0,86
Dagelijkse groei weideperiode + stalperiode (kg)	0,755	0,826		

voor weidebeloop om deze percelen te benutten.

Methodologie

Voor de proef werden dertig vaarzen die een homogene groep vormden volgens leeftijd, gewicht en dagelijkse groei, verdeeld over twee groepen. Bij de start van de proef waren de vaarzen tussen 149 en 239 dagen oud. Ze wogen tussen 175 en 249 kg. De eerste groep met weidebeloop en bijvoeding tijdens het weideseizoen noemen we verder de 'weidegroep'. Deze groep verbleef op de weide van 2 mei tot 10 oktober, en werd bijgevoerd met 3 kg krachtvoeder per dag zoals hoger aangegeven (80% bietenpulp en 20% sojaschroot vers product). Na het weideseizoen werden ze op stal gebracht om ze gedurende de winter verder op te volgen. De tweede groep werd permanent opgestald, zowel tijdens het weideseizoen als in de daaropvolgende winter. Deze groep noemen we de 'stalgroep'.

De voederopname op groepsniveau werd geregistreerd voor beide groepen. Omdat de inname van vers gras op de weide zeer moeilijk te bepalen is, werd de weidegroep tijdens drie opeenvolgende dagen in het weideseizoen toch op stal gebracht en werd de inname van vers gemaaid gras bepaald, als maatstaf voor de grasinname op de weide.

De stalgroep werd gehuisvest in ingestrooide boxen. Het stalrantsoen bestond uit 85% maïskuil en 15% krachtvoer op drogestofbasis. Ook op stal werd de inname op groepsniveau gemeten. In de daaropvolgende winterperiode van 10 oktober tot 9 april werden de twee groepen opgestald. In die periode werden de vaarzen ook gedekt of geïnsemineerd. De dieren werden op dezelfde manier gevoerd met een rantsoen op basis van 60% kuilmaïs en 40% graskuil en aangevuld met bestendig sojaschroot en een mineralen-vitaminenmix. Gedurende zowel de weide- als de stalperiode werden de dieren om de vier weken gewogen. De resultaten van de gemiddelde voederinname en de groeiprestaties per groep en per periode zijn samengevat in tabel 1.

Resultaten

De gemiddelde groei van de vaarzen in de weide met bijvoeding bedroeg 0,63 kg/dag. Dit resultaat sluit goed aan bij andere onderzoeken. De groei van de vaarzen met stalvoeding was 0,81 kg/

dag. Dat is 22% hoger dan de groei van de vaarzen in de weide.

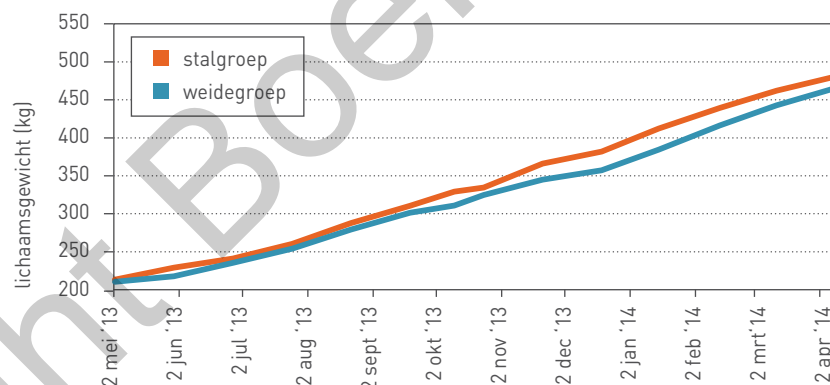
In de eerste twee weken op stal groeiden de vaarzen van de weidegroep meer dan één kg per dag. Terwijl bij de stalgroep precies in die periode een dip bleek op te treden in de groei. Deze vaarzen groeiden nog slechts 0,40 gram/dag. Het resultaat was dat de dieren uit de weidegroep hun achterstand in gewicht deels konden compenseren. Echter, over heel de winterperiode gezien was de dagelijkse groei in iedere groep gelijk.

Vaarzen met weidebeloop groeiden minder

Het besluit van deze proef is dat de vaarzen met weidebeloop, ondanks de bijvoeding met hoogwaardig krachtvoer, minder goed groeiden dan de vaarzen die op stal gevoerd werden. De eerste weken op stal zagen we een sterke

inhaalgroei van de dieren die uit de weide kwamen maar over heel de winterperiode gezien was de groei van beide groepen min of meer gelijk. Als we naar de groeiprestaties over heel het jaar (weideperiode en stalperiode) kijken, dan zien we dat de stalgroep een groei realiseerde van 0,83 kg/dag en de weidegroep een groei van 0,76 kg/dag. Maar finaal is het besluit voor beide groepen toch positief omdat de vaarzen in de twee groepen een groei realiseerden van meer dan 0,75 kg/dag. En dat blijft het streefdoel voor iedere vleesveehouder opdat de vaarzen op de vooropgestelde kalvingsleeftijd van 24 maanden een gewicht van 600 kg zouden halen. ■

Aan dit artikel werkten mee: Karen Goossens, Leo Fiems, Bart Ampe & Sam De Campeneere, ILVO

Figuur 1 Evolutie van het levend gewicht van de vaarzen in de stalgroep en in de weidegroep
- Bron: ILVO

SELENIUMGEHALTE

Het seleniumgehalte in het bloed werd bepaald voor zowel dieren uit de weidegroep als de stalgroep, aan het einde van de weideperiode en aan het einde van de stalperiode. Uit dit bloedonderzoek bleek dat op de weide alle vaarzen seleniumgehalten hadden onder de norm van 70 µg/liter. Ook bij de vaarzen op stal, die een vitaminen-mineralenkern kregen met 1 mg Se/kg DS, bleek 80% van de dieren de norm niet te halen. Wanneer tijdens de stalperiode de seleniumtoediening voor alle vaarzen opgetrokken werd naar 3 mg Se/kg DS (bestaande uit 50% organisch en 50% anorganisch selenium), werden aan het einde van de stalperiode gemiddelde seleniumgehalten in het bloed gemeten van 77 µg/liter en bleek de seleniumbehoefte voor het merendeel van de vaarzen gedekt. Deze resultaten wijzen erop dat weidegras, zonder bijkomende seleniumbemesting, arm is aan selenium en men waakzaam moet zijn voor tekorten na de weideperiode.